

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 373. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm11066/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forfatning skulde nok været en Hemmelighed; thi der blev kun trykt 50 Exemplarer deraf til Diplomaterne i Aachen; men i vore Dage skulde Regeringerne aldrig holde andet hemmeligt, end hvad de ønsker, maa blive ret offentlig; saa hele Europa læste snart den moldauske Visdom baade paa Tysk og Fransk. To Jena-Studente fordrede Stourdza ud, som Universiteternes Bagtaler; og da han undskyldte sig med, at han havde baade tænkt og skrevet efter højere Ordre, tjente det naturligvis kun til at gjøre Sværmerne for videnskabelig Tyskhed rent fortvivlede.

Nu var der imidlertid en anden russisk Statsraad, der ikke var fra Moldau, men fra Weimar, havde længe været Teater-Kejser i det halve Europa, og gjaldt endnu meget i den tyske Læseverden, Avgust Kotzebue nemlig: han stemte i med Stourdza og gjorde Ord af, at Kejser Alexander havde sendt ham til Tyskland, for at faa tilforladelige Efterretninger om tysk Litteratur og Videnskabelighed. Mod ham, hvem man kaldte en Landsforræder, vendte sig nu det væktsyge Partis hele Raseri, til Dels vel, fordi de ansaa ham for Sjælen i det frygtelige Raad, men dog især, fordi han var meget nemmere at bestride end Ruslands Czar; og nu var det, en Student fra Jena, Karl Sand, ved Snigmord ryddede Kotzebue af Vejen 23de Marts 1819.

Herved fik man da den ønskeligste Anledning til at iværksætte alle Stourdzas og Kotzebues Forslag, og man gjorde mer end det: ikke blot Turner-Skolerne blev lukkede, men Skolemesteren Jahn blev uden videre smidt i Fængsel, for først efter 6 Aars Forløb at frikjendes og halvvejs sættes paa fri Pod; man indførte ikke blot Censur og satte alle Professorer under Politiets specielle Opsyn, men man oprettede ogsaa, hvad der i Tyskland aldrig var set Mage til: en Central-Inkvisitions-Kommission, der sad i Maintz fra 1819 til 28 og forstyrrede unøgtelig Tysklands Rolighed langt mere, end alle dets

